

Naujienu Antroji Dalis

NR. 580

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XVII METAI

PUIKUS DR. VINCO KUDIRKOS PAMINKLAS

Chicagos Lietuvių organizacijų Lietuvių Tautinėse Kapinėse pastatytas Dr. Vinco Kudirkos paminklas.

Chicagos Lietuvių Draugijos pastatė puikų Dr. Vinco Kudirkos paminklą Lietuvių Tautinėse kapinėse. Paminklo atidarymas įvyks rugsėjo 17 dieną, antrą valandą po pietų.

Prieš trejus metus, artėjant Dr. Vinco Kudirkos gimimo šimto metų sukakčiai, kelių organizacijų atstovams kilo mintis pastatyti paminklą Lietuvos Himno autoriui, bet visas tas projektas pasibaigė tikrai pora susirinkimų ir kalbomis apie Dr. Vincą Kudirką. Pakalbėta apie reikalą statyti paminklą, bet nieko konkretaus nesiimta.

Tuo pačiu metu Lietuvių Tautinių Kapinių vadovybė buvo nutarusi pastatyti paminklą kovotojui už Lietuvos laisvę. 1959 metų pradžioje visuotinas Lietuvių Tautinių Kapinių sklypų savininkų susirinkimas priėmė tokiam direktorių nutarimui ir ragino juos paminklą statyti.

Lietuvių Tautinių Kapinių steigėjai aukštai vertino Dr. Vinco Kudirkos atliktus darbus lietuvių tautai. Pirmame kapinių gyvavimo dešimtmetyje vienas kapinių skyrius (sekcija) buvo pavadintas Kudirkos

sekcija. Kapinėse yra Daukanto, Birutės, Kudirkos ir kitos sekcijos. Kapinėse buvo Kudirkos skyrius, o dabar jose bus ir paties kovotojo paminklas.

Buvo nutarta pastatyti paminklą Dr. Kudirkos gimimo šimto metų sukakties proga, bet visas reikalas teko atidėti iki šių metų rudens. Tautinių Kapinių apylinkėje 1958, 59 ir 60-tais metais buvo vedami dideli vieškeliai. Prie 79-tos ir Archer gatvių padarytos kelios kelių sankryžos. Teko statyti tiltus, kad vienais keliais riedančios mašinos nekliudytų kitoms. Reikėjo praveisti naujus kelius, kuriais būtų galima be pavojaus įvažiuoti į skubaus trafiko plentus.

Illinois valstybė du kartu ėmė Lietuvių Tautinėms Kapinėms priklausančią žemę. Vieną kartą buvo paimtas plotas rytinėje kapinių dalyje, prie Cork Road. Sekančiais metais paimtas didokas sklypas šiaurinėje kapinių srityje, kur dabar praveistas kelias į Kean Avenue. Teko laukti, kol keliai bus baigti. Vadovybė no-

(Tęsinys 2-me pusl.)

Dienu Skeveldros

1.

Vilniaus Kalvarijos, arba Kristaus kančios stotys, panai-kinamos. Ir kaip čia nepanai-kins! Okupantas žino, kad jos pastatytos...

pirmajam rusų įsibrovėlių išvijimui iš Vilniaus ir iš Lietuvos atminti!

Tad grįškime į anuos laikus. Norintys plačiau susipažinti, gali paimti Dr. V. Daugirdaitės - Sruogienės "Lietuvos Istoriją" (žr. "Jonušas Radvila gina Lietuvą nuo kazokų ir maskolių", 589 ir kt. psl.).

Jau 1654.7.24. vieno chronikini- ninko parašyta:

"Važiuodami į Kalugą ma- tėtė pakeliui daugybę veži- mų, traukusių į rytus — ju- se buvo prigrūsta moterų ir vaikų iš Lietuvos. Vyrus maskoliai vietoje nudėjo ar upėse paskandino. 7—8 ber- niukus ar mergaites galima buvo nusipirkti už vieną rub- lį..."

1655 m. žiema buvo rūsti. "Užšalo net ispanų vynas, o in- do nuo lūpų negalima buvo at- plėšti". Pavasarį iš Ukrainos ė- mē slinkti Zolotorenkos ("mil- žinas vyras su raudona kazokų etmono kepure, papuošta plun- ksna, ilgais, dengusiais krūtine ūsais, didele plokščia nosimi, suraukta kakta ir niūriu žvil- gsnium") armija. Caras rinko ka- riuomenę ties Smolensku. Šve- dai pradėjo karą dėl Livonijos.

1655.8.7 d. rusų armijos pri- ėjo prie Vilniaus. "Miestiečiai ruošėsi gintis prie miesto vartų, namuose, vienuolynuose, toto- rių mečetėje, visų tikybų baž- nyčiose; ginklų ir šaudmenų ne- stokojo, bet nebuvo vadų".

Rugpiūčio 8 d. tarp 9 ir 10 val. rytą puolė miesto vartus. "Kazokai... žudė visa, kas tik jiems pakliuvo, moteris, vaikus, šunis, kates... Sako, apie 25.000 žmonių žuvo".

"Kitą dieną patrankoms šaudant caras triumfališkai įvažiavo į Vilnių. Su aukšta, smailla, perlais apkabinėta ke- pure važiavo jis 12 žirgų pa- kinkytą karieta per patiestą raudoną gelumbę, o prie pi- lies — per raudoną aksomą". Skaitykime toliau:

"Paskui carą atvyko daug gyventojų iš Mohilevo, kurie pirkinėjo vogtus daiktus. Iš- tuštėjo visi prekių sandėliai, butai, pastogės, arklidės, per- kratyta bažnyčios, rūsiai. Maskoliai ieškojo aukso net upės dugne. Nuėmė varpus, nudraskė varį nuo stogų..."

Ak, Stalinas, Lietuvą oku- puodamas, jau turėjo carų pa- vyzdį...

Bet grįškime į 1655 m.

"Laimikis, rašė amžinin- kas — gyvais pinigais, sidab- ru, auksu, brangiais akmeni- mis ir baldais buvo toks di- delis, kad ir apsaukti negali- ma. Apie jo vertę galėjome įsitikinti patys Maskvoje, krautuvėse ir turgavietėse, nes Vilnius buvo labai turtin- gas ir nuo amžių nematęs priešų. Buvome nustebę, žiū- rėdami į sidabrinius indus, sidabrines spynas, skrynių vinis, sidabru apkaltas karie- tas. Talerio vertė krito tiek daug aukso atvežus... vergai veltui... Caras pasiėmė 7 pa- auksuotas kopulas iš Radvi- lų rūmų ir atvežė jas į Mas- kvą kartu su raudono ir mar- go marmuro kolonomis, iš- plėštomis grindimis, stalais ir gausybe tokių retų dalykų, apie kuriuos maskoliai iki tol supratimo neturėjo."

"Plėšimas ėjo per 3 dienas, o paskui per 17 dienų siau- tėjo gaisras, po kurio liko tik griuvėsiai..."

Rusai kareiviai (jų pačių ba- jorų karininkų raginami ir pa- vyzdžiu užduodami) prievarta- vo moteris ir kūdikius aikštėse, bažnyčiose. Gėrė ir — prievarta- vo net apipuvusius moterų la- vonus. Suradę knygų nešė jas į aikštes ir degino aplink šokda- mi ir stūgaudami kaip vilkai. "Kulturno" ar ne?

Rusas visada lieka masko- lius! Štai Vilniaus komendan- tas kunigaikštis Miaseckoj pats žmones žudė. Ypač ans mėgo nėsčias moteris kabliu už šon- kaulių užkabinęs karti. Mergi- nukes karstydavo už... koku ir pasakyti!

Vilnius buvo išvaduotas 1661 m. gruodžio 4 d.

2.

Vilniaus išlaisvinimui atmin- ti ir pastatyta Kalvarijos. Jau 1662 m. Vilniaus vyskupas pa- dovanojo tam reikalui 7 vala- kus žemės. I-moji medinė Kal- varijų bažnyčia buvo pastatyta Vilniaus vyskupo Bielazaro. Jo įpėdinis Kalvarijų reikalams parsikvietė vienuolius dominin- konus. Domininkonus pašalino caras 1850 m. Kalvarijų bažny- čia paversta parapine. Beje, Kalvarijų bažnyčioje iki 1863 m. pamaldos laikyta lietuvių kalba (pamokslai dar iki 19 a. pabaigos).

Viso Kalvarijose 36 stotys. Pradžia ties Baltupiu, baigmė ties šv. Kryžiaus atradimo baž- nyčia. Vilniaus krašto lietuviai (lenkų okupacijos metais) Kal- varijas lankydavo organizuotai (kartais 12.000 žmonių minia). Per Sekmines.

Aiman, giesmės aidas skar- dėdavo visą vasarą Kalvarijų (Tęsinys 2 pusl.)

DIENŲ SKEVELDROS Puikus Dr....

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

pušnyuos. Girdėjai žmogus Nerimi plaukdamas. Pro Valakumpius pravažiudamas. Nutilo su rusų įsibrovimu 1940 m. Bet matyt, po karų vėl išdrįsta eiti Kalvarijosna. Buvo žinių (per Varšuvą), kad būrys komso-molcų nudažė bažnyčios fron-tone išrašytą šūkį: "Per cruce-m ad lucem" (per kryžių į šviesą). Teismas tarė, kad "nu-sikaltėlių nerasta". Apskaldytas ir įrašas: "Non istum Christum, sed Christum crede per istum" (Ne tą Kristų, bet per tą tikėk į Kristų). Ar pačioje bažnyčioje tebevyksta pamaldos, sunku atsakyti. Vysk. Steponavičiaus (prieš porą metų) pasikalbėji-me su JAV komunistinės spau-dos atstovu nebeminima. Mo-mentas, išimsiu iš spintos "Va-dovą po Vilnių" (1960 m.). A-ha, 311 psl. rašoma:

"Visas miškas tarp Trina-polio, Baltupio ir Jeruzalės nusėtas koplyčiomis, simbo-lizuojančiomis tariamąjį Kristaus kelią į Golgotą. Va-dinamieji "kryžiaus keliai" buvo įkurti 17 a. antroje pusėje tikinčiųjų pamaldu-mui stiprinti; be to, jie nešė bažnyčiai nemažą pelną. 18 a. vietoj medinių koplyčių išaugo mūrinės — baroki-nės."

Pačios bažnyčios likimas kol kas "Vadove" šitaip nusakomas: "Pakilioje vietoje, arčiau kelio, einančio iš Baltupio į Jeruzalę, matome architektūros pamink-lą — Kalvarijų bažnyčią..." Jei architektūros, vadinasi, dar... "nugriauti draudžiama"

3.

Kas bus statoma Kalvarijų ši-luos (buvusiuose Kristaus kan-čių smėlėtuos takuos), tuo tar-pu neaišku. Baltupis — mies-to ribose esančio kolūkio "Nau-jasis gyvenimas" gyvenvietė. Trinapolis? — "istorinė vieto-vė"... Verkiai? — "gyvulinin-kystės technikumai".

Pirmasis rusų įsibrovimas nusikratyta prieš lygiai 300 me-tų. Kada mūs tauta išsipainios iš dabartinės rusų vergijos?!

J. Cicėnas

MES PRAŠOME JŪSŲ PAGELBOS
Amerikos neturintieji tiesioginių glo-bėjų vaikai yra siunčiami į OGALA SIOUX indėnų rezervato dykumas. Jūs galite jiems padėti siųsdami var-totus pašto ženklus ir kitokias kad ir nedideles aukas.

Rašykite:
Dept. AFC, Father Edwards,
Holy Mission Rosary,
Pine Ridge,
S. Dakota.

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

ir kitus kraštus

Jūsų pristatyti ir iš Europos (iš katalogų).

Siunčiame akordeonus, gitaras, suvamas mašinas ir kt.

Viskas žymiai nupigintomis kainomis.

Overseas Cargo Co.

514 W. Pershing Rd. (39th St.)

CHICAGO, ILLINOIS

Tel.: OA 4-9079

Vedėjas P. NEDZINSKAS

(Atkelta iš 1-mo psl.)

rėjo būti tikra, kad paminklas stovėtų ramioje vietoje, kad dėl naujai planuojamų kelių nereikėtų jo kelti kitur.

Sutvarkius kelių klausimą ir naujai apsitvėrus, kapinių vadovybė, susitarusi su paminklo statymo darbu susirū-pinusioms organizacijoms, pradėjo ruošti paminklui statyti. Spauldoje buvo paskelbtas pro-jektas ir atkreiptas lietuvių menininkų ir architektų dė-mesys į projektuojamą statyti paminklą. Buvo paskelbta, kad projekto ruošėjams bus atlyginta už darbą. Buvo keli pasiūlymai. Priimtas architek-to E. Wunderlich'o paruoštas projektas.

Kad menininkas galėtų nukalti tikrą Dr. Vinco Kudirkos biustą, iš p. Noros M. Gugienės paskolintas Lietuvoje lietas Kudirkos biustas. Skulptoriui pavyko nukalti labai vykusį Dr. V. Kudirkos biustą.

Po biustu ant juodo marmuro iškalti šie Lietuvos Himno žodžiai:

*"Tegul saulė Lietuvos
Tamsumus prašalina
Ir šviesa, ir tiesa
Mūs žingsnius telydi.
Tegul meilė Lietuvos
Dega mūsų širdyse
Vardan tos Lietuvos
Vienybė težydi.*

Tai tie patys žodžiai, kurie buvo iškalti Dr. Vinco Kudirkos antikapyje Naumiesčio kapinėse, ir kuriuos rusų policijos viršininkas Gorielovas buvo įsakęs išnaikinti. Šiandien Lietuva yra tų pačių rusų pavergta, kaip tai buvo Dr. Vinco Kudirkos laikais. Didelė lietuvių tautos dauguma siekia laisvės ir kovoja už krašto nepriklausomybę. Šiandien, kaip ir Kudirkos laikais, lietuviams reikia vienybės, kad galėtų pašalinti lietuvių tautą užgulusius tamsumus.

Komitetą paminklui statyti sudarė Lietuvių Tautinių Kapinių ir įvairių organizacijų atstovai. Prie Dr. Vinco Kudirkos paminklo prisidėjo Chica-Lietuvių Suvalkiečių Draugija, surinkdama net visą tukstantį dolerių; SLA 6-toji apskritis; SLA 134-toji Moterų kuopa; Lietuvių Moterų Draugija Apšvieta; Lietuvių Moterų Piliiečių Lyga; Lithuanian National Democratic Club; Upytės Klubas, Chicagos Lietuvių Literatūros Draugija; Lietuvių Teisybės Mylėtojų Draugija ir Naujienos. Daugiausia yra prisidėjusios Lietuvių Tautinės Kapinės. Komitetui pirmininkauja Povilas Daubaras.

CHICAGOS ŠVARIASIAS IR
MODERNISKIAUSIAS DARŽAS
BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

MOVING

Apdraustas perkraustymas iš įvairių atstumu.
ANTANAS VILIMAS
3415 So. Lituanica Avenue
Tel.: FRontier 6-1882

SLOAN'S DEPARTMENT STORE
MOKINIŲ DRABUŽIŲ CENTRAS
Pilnas pasirinkimas vyriškų, moteriškų ir vaikams rūbų, duoda visai Jūsų šeimai galimybę gražiai pasipuošti už mažiausias kainas. Kalbam lietuviškai!
7042 SO. WESTERN AVE.
Phone: PRospect 8-9210

MC NICOLAS PLBG. CO.
Plumbing Contractors.
Specializing in Remodeling,
Hot Water Heaters — Flood Control
Licensed — Bonded — Insured.
All work fully guaranteed
Residential — Commercial —
Institutional.
6900 S. KEDVALE. LU 5-9066.

FREE VERMIN-INSPECTION
Call Terminix
For any kind of vermins.
\$5,000 — indemnification guaranteed
price for average home \$200.
Special low prices for termite —
free homes.
BRUCE-TERMINIX CO.
E. B. Person — Representative.
JU 8-0066.
3339 Foster Ave.
Mention this ad.

DABAR SKELBIAMAS
PUNTE'S IŠPARDAVIMAS
Pagrindinė vyrų, moterų ir vaikų krautuviė.
Viskas parduodama sumažintomis kainomis.
1821 BLUE ISLAND
Kiasdien 9—6 val.

HARVEY
AUTOMATIC TRANSMISSION SHOP
• Automatic Transmission Repair •
Engine Overhaul • Valve Refacing
• Complete Brake Service.
15307 Broadway Avenue
(153rd at Broadway)
EDison 1-9486 — Harvev, Ill.

SHILTON'S RANCH HOME
Sveikstantiems, reikalingiems ambul. gydymo bei negalintiems vaikščioti (Wheelchair)
Santa Rosa, California, tel. LI 5-0113
HACIENDA CONVALESCENT HOSPITAL
Ambulatorijos ar turintiems gulėti ligoniams
2000 Castle Road, Sonoma, California, tel. WEBster 8-3141
Naujausi gydymo metodai praktikuojami abiejose vietose.
Dėl smulkesnių informacijų rašykite Dept. 101
Mrs. Adele Shilton, R. N.
P. H. N. Managing Owner

BEACON RESTAURANT
From a meal to a snack for every member of the family. Specializing BAR-B-Q ribs & chicken. Fish dinners on Fri. Special Sunday Dinners. Open daily till 1:30 A. M. Fri. & Sat. all night.
3207 W. 63rd St. — HE 4-5990.

SOUTHWEST SHEET METAL CONTRACTORS INC.
Over 30 years experience
Heating & Air conditioning
Contractors, all work guaranteed
Specializing in gas conversions.
HUDson 3-7262 or HUDson 3-1600
7203 S. Ashland

VX — 6 PAŠALINA BATERIJŲ TRŪKUMUS
Įsijunkite į milijonus vartotojų gar-saus VX — 6, kuris prailgina bate-rijos amžių ir sustiprina jos veikimą. VX — 6 yra patikrintas geriausiose la-boratorijose ir plačiai vartojamas indu-strijoje. Tik įpilkite į bateriją VX — 6 savo mašinos, sunkvežimio ar laivo ir dauguma baterijos trūkumų bus pašalinta. VX — 6 veikimas yra garantuojamas. VX — 6 apdėtu mo-kesčiu yra siunčiamas į visas U.S.A. vietas. Dėžutė kainuoja \$3.00.
THE VX — 6 COMPANY
Box 539 Dep. AF, Lufkin, Texas.

LODA FARMERS ELEVATOR AND GRAIN
Seed — Feed — Coal — Grain — Poultry Mash — Master Mix Feeds. Grinding and Mixing.
Mr. ROBERT RONNA, Manager for service Phone 2581
LODA, ILLINOIS

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2847 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

PIRKITE JAV TAUFYMO BONUS

VASAROS KAINOS specialiai nupigintos LAIKRODĖLIŲ, DEIMANTŲ, AUKSINIŲ DAIKTŲ, GINTARŲ.

7 akmenėlių laikrodėliai \$5.00
17 akmenų Benrus, patys už-sisuka, automatiški \$19.75
17 akm. 14 k. aukso vyriški ir moteriški nupiginti \$37.50
Deimantiniai žiedai vertės \$100 — už \$50.00
Kliperiai plaukams kirpti po Deimantiniai rėztukai stiklui pjauti po \$3.75
Hi-Fi Phonografai \$29.00
Stereophonic Phonografai ka-binetiniai po \$79.00

LIETUVIŠKI REKORDAI, BLANKE-TAI, KALDROS, INDAI, SERVIŽŲ SETAI

BUDRIK FURNITURE

3241 So. HALSTED ST.

Chicago 8, Illinois

Calumet 5-7237

Atdara pirm. ir ketvirt. vakarais iki 9 val. Sekmadieniais 11—5.

Budriko radio programos sekmadie-niais iš stoties WHFC, 1450 kil. nuo 2 iki 2:30 val. po pietų.

COSMOS TRAVEL BUREAU

YRA

PIONIERIUS IR LABIAUSIAI
PATYRĘS TVARKYTI

KELIONES I LIETUVĄ

ir į visus kitus

RYTŲ EUROPOS KRAŠTUS
PLANUOJANT KELIONE
ILGIAU AR TRUMPIAU

PABŪVOTI

su savo

GIMINĖ MIS

COSMOS

tuojau gaus jums VIZAS ir pa-tarnaus tvarkant visus kitus smulkius reikalus ir formalu-mus ir tuo jūs sutaupysite.

Cosmos gali padėti atgabenti jūsų gimines iš USSR.

Bet kokią kelionę planuojant — į bet koki kraštą, susižinokite arba ateikite į

COSMOS TRAVEL BUREAU

45 West 45 Street

New York 36, N. Y., CI 5-7711

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDŲS

Visos programos iš WOPA,
1490 kil. AM. 102-7 FM.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirma-dienio iki penktadienio 10—11 vak. ryto. — Seštadienį ir sek-madienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

VAKARUŠKOS: pirmad. 7 v. v. Anglų kalba: nuo antr. iki penkt. 7—7:30 val. vak.

Tel.: HEmlock 4-2413

7159 SO. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO 29, ILL.

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, AUGUST 19, 1961

SKROFULIOZĖ*)

Skrofulioze buvo pakrikštytas Sovietų Sąjungoje tas laikotarpis, kai partija ir vyriausybė susirūpinusios aukso fondo skurdžia padėtimi (išlaidos agitacijai ir apsiginklavimui smarkiai sumažino tą fondą) nutarė "išpumpuoti auksą iš privačių rankų". Praktiškai šį nutarimą pradėjo vykdyti šitaip: konfiskavo bažnyčių auksinius indus ir kitus daiktus ir atidarė "torgsinus", t. y. krautuves, kuriose mokant auksu galima buvo pirkti visko, ko nebuvo kitur.

Bažnyčių apiplėšimas nuvylė partiją: auksinių indų ir auksinių ikonų, papuoštų brangakmeniais, buvo rasta mažiau, negu tikėtasi. Torgsinai nedarė didelės apyvartos, nes gyventojai turėjo labai mažai aukso ir už miltus bei riebalus mokėjo senais auksiniais dantų vainikais arba žemos prabos žiedais.

Be to, buvo pasklidę gaudai, kad torgsinai praneša "atitinkamiems organams", kas, kada ir kiek buvo atnešęs aukso. Kai kurie nelaimingi pirkėjai jau buvo nukentėję: GPU agentai slapta lydėjo juos iki namų ir paskui reikalavo atiduoti visą "likusį auksą". Jei nerasdavo "likusio aukso" prieinamose vietose — išlauždavo grindis ir sienas ir nuveddavo užsispyrusį laisvąjį pilietį į GPU rūšį. Visa tai nekėlė torgsinų populiarumo. Bet partijai ir vyriausybei labai reikėjo aukso, ir GPU gavė įsakymą "nedelsiant įvykdyti nutarimą". GPU ėmė skubiai veikti, ir prasidėjo tikri laisvų sovietų piliečių apiplėšimai.

Norint vykdyti numatyto masto apiplėšimus, reikėjo turėti "vykdytojų". GPU dispozicijoje buvo daug žmonių, mokėjusių panaudoti naganus, bet nebuvo pakankamo raštingų skaičiaus, nebuvo mokančių skirti auksą ir varį, deimantus ir stiklą, nebuvo nusimanančių apie užsienio valiutą.

Šį klausimą GPU išsprendė labai paprastai. Naktiniams užpuolimams GPU mobilizuodavo vietinių finansinių įstaigų tarnautojus. Mobilizuodavo neklausdami sutikimo ir net neperspėdami.

— Niekas neprotestavo, — pasakojo man pažįstamas finansų inspektorius, — nes niekas nenorėjo netekti darbo, o juo labiau — supūti GPU rūšiuose. Aš neabejoju, kad kiekvienas, kas būtų drįsęs atsisakyti, būtų buvęs nuteistas, kaip liandies priešas ir kenkėjas. Štai kas įvyko su manim.

Aš buvau baigęs dienos darbą ir, pasiėmęs portfeli, buvau jau beinaš link durų. Staiga ant stalo suskambėjo telefonas. Skambino mano viršininkas, senas partijos narys. Jis pranešė, kad šį vakarą, aštuntą va-

*) Skrofuliozė — aukso spalvos išbėrimas, rusiškai — zolotucha, t. y. aukso liga. Tuo būdu čia turime samoningą žodžių žaidimą, kurio negalima išversti. Vertėjo pastaba

3 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, AUGUST 19, 1961

landą, jo bute įvyks pasitarimas, kuriame aš turiu dalyvauti. Vėl, pagalvojau aš, bus trims - keturioms valandoms prakeiktų plepalų apie finansinį budrumą, finansinę drausmę ir kitus niekus, visiems gadinančius kepenis. Bet ką gi darysi? Greitomis papietavau ir nuėjau į pasitarimą. Bet pasitarimo nebuvo.

Įėjęs į savo viršininko kabinetą, pamačiau svečių odiniu apsiaustu.

— Labai malonu, — tarė mano viršininkas. — Jūs mums reikalingas, kaip specialistas. Jūs eisite su šituo draugu, ir jis jums viską papasakos.

Odinis apsiaustas pasikėlė, murmtelėjo "eime" ir pajudėjo link durų. Aš paskui jį. Išėjome į gatvę, perėjome į kitą pusę ir pasukome dešinėn, tiesiai link GPU. Odinis apsiaustas tylėjo. Priešsėjęs prie GPU būstinės aš jau neabejoju, kad esu suimtas.

Įėjome į vyriausiąją būstinę. Leidimų skyriuje mano palydovas, pasakęs mano pavardę, gavo man leidimą. Mudu palypėjome į antrąjį aukštą, ir viskas vyko taip, kaip kad man pasakodavo buvę GPU nuguose. Mane stumte įstūmė į kambarį, kur prie stalo sėdėjo vyras GPU uniforma. Netaręs nė žodžio jis parodė ranka į minkštą kėdę, nukreipė stalinės lempos reflektorių į mane, o pats vėl ikišo nosį į popierių krūvą, lyg nematydamas manęs. Įprastas čekistų metodas, pagalvojau aš. Dabar jis pasiūlys užsiruoti. Ir iš tikro, "Kazbeko" papirosų dėžutė buvo vikriai numesta ties manim ant stalo. Sėdėdamas kėdėje aš mintimis perbėgau visą savo gyvenimą nuo revoliucijos laikų, bet neradau nieko, ką galima būtų prikišti ištikimajam sovietų piliečiui. Bet aš prisiminiau sovietinį priežodį: reikalingas žmogus, o jau baudžiamojo kodekso paragrafas pats atsiras.

Mes sėdėjome ir tylėjome apie dvidešimt minučių. Pagaliau uniformuotasis pakėlė telefono ragelį ir sumykė: "Jau". Į kambarį po poros minučių įėjo du kareiviai su šautuvais ir trečias vyras GPU uniforma. Vėl "ėmė", ir mane išvedė į gatvę, kur jau laukė apšepęs automobilis. Aš buvau tikras, kad mane veš į kalėjimą. Važiavome ilgai. Pravažiavome gatvę, į kurią reikėjo pasukti, norint pasiekti kalėjimą. Pravažiavę prekyvietę, nėrėme į siaurą skersgatvį ir sustojome

ties nedideliu namuku. Jau buvo vėlu, po dvyliktos. Ilgai beldėsi mano palydovai, ilgai kalbėjosi. Pagaliau durys atsidarė, ir pagyvenęs vyras įsileido mus į butą, susidedantį iš vieno kambario ir virtuvės. Kambaryje ant lovos sėdėjo žila pusnuogė moteris. Vienas iš mano palydovų pareiškė, kad jis GPU įgaliotinis, ir įsakė šeimininkui atnešti visą jo turimą auksą.

— Aš neturiu aukso, — atsakė šeimininkas.

— Štai tik tiek, — vos girdimai pasakė persigandusi žila moteriškė ir padavė nudilusį jungtuvų žiedą.

— Jei neatiduosite savo noru, tai darysime kratą.

— Darykite.

Ėmė kratyti. Aš sėdėjau prie stalo ir galvojau, kad ar nebus tik įvykęs kažkoks pavojingas ir kartu juokingas nesusipratimas: GPU, matyti, palaikė mane kažkuo, kas aš nesu. Tuo tarpu krata vyko kambario kampe. Visi trys kažką atidžiai apžiūrinėjo.

— Kulkos, — išgirdau aš vieno iš jų balsą.

— Na, jau, — atsiliepė kitas. — o kur gi patronai?

— Sakau, kad kulkos!

Visi trys pajudėjo link manęs. Įgaliotinis atsargiai nešė pailgą dėžutę, kurioje gulėjo kulku

formos hemoroidalinės žvakės, suvyniotos į blizgantį staniolo popierių.

— Kas čia? — paklausė mane įgaliotinis.

— Vaistai nuo hemorojaus, atsakiau aš.

— Kas per vaistai? Juk čia kulkos.

Aš išėmiau vieną žvakę ir perlaužiau ją.

— Tai gyvatės! O mes manėme, kad tai kulkos...

Po kelių minučių visi trys vėl priėjo prie manęs. Įgaliotinis laikė rankoje popierinį krepšiuoką. Man teko matyti šitokių krepšiuokų "ARA" siuntiniuose.

— O kas čia?

— Kava, — atsakiau aš.

— Bet juk kava — tai milteliai?

— Čia pupos. Juk miltai irgi neauga, kaip miltai, o gaunami iš grūdų. Na, o kava iš pupų.

— Tai gyvatės!

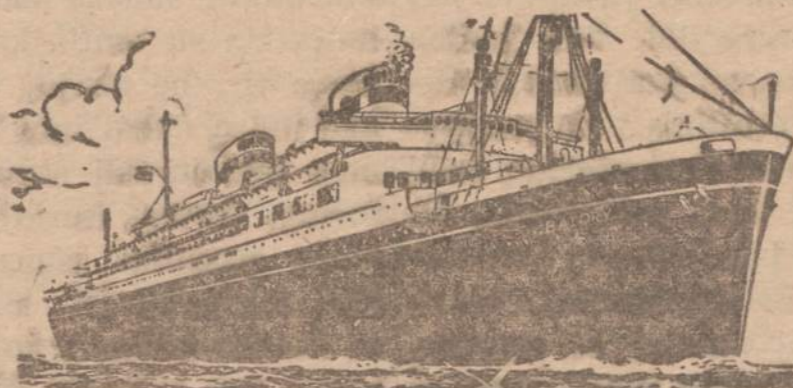
Ką įgaliotinis vadino gyvatėmis, man buvo neaišku. Kaip ir reikėjo laukti, krata nedavė jokių rezultatų.

— Ar tu, gyvate, pasakysi, kur auksas? — suriko įgaliotinis.

— Aš neturiu aukso...

Įgaliotinis ištraukė iš makščių naganą.

(Tėsinys 6-me pusl.)

APLANKYKITE SAVO TĖVYNĖ!

Vykite patogiai ir komfortiškai žinomu

M.S. BATTERY

Gdynia America Line laivu, iš Kanados uostų į Southamptono, Kopenhagos ir Gdynios Baltijos pakraštį (Lenkijoje), ir iš ten frankiniu arba automobiliu į visas Rytų Europos dalis.

Battery — tai modernus, be dėmelės švarus laivas, su nepaprastai gražiai išpuoštais svečių kambariais ir patogiomis erdviomis kabinomis. Jūs pasidžiaugsite šiuo draugiškumu, tradiciniai puikiais valgiais ir mandagiu patarnavimu, siekiančiu patenkinti keleivius ir jiems padėti.

10% NUOLAIDA

taupiosios sezono kelionės iš Montrealio

Rugsėjo 8, Spalio 6, Lapkričio 7

Rezervuokite sau vietas kalėdų kelionei iš Quebec — gruodžio 5.

Grįžti galima bet kuria linija ar lėktuvu. 275 svarų bagažas asmeniui NEMOKAMAI.

Dėl rezervavimo ir informacijų pasitarkite su savo vietiniu kelionių agentu arba

GDYNIA AMERICA LINE

220 BAY STREET

TORONTO, CANADA

D Ė M E S I O !

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

(LICENSED BY INTOURIST)

3212 S. Halsted St. Tel. 225-1864 Chicago 8, Ill.

Pirma Lietuvių vedama LICENZUOTA siuntinių siuntimo kompanija pristato Jūsų siuntinius į Lietuvą per 6 savaites. Patys supakuojame ir išsiunčiame paštu, be tarpininkų. Todėl siuntiniai pasiekia gavėjus per trumpiausią laiką.

Mūsų krautuvių rasite didelį pasirinkimą medžiagų drabužiams, odos batams, skareliu, kilimėliu, nyloņu ir aksomų žemiausiomis kainomis.

Dėl nemokamų kainaraščių ir informacijų rašykite ar aplankykite

COSMOS PARCELS EXPRESS, 3212 So. Halsted St. Tel.: 225-1864 ar MARQUETTE PARCEL SERVICE, 2439 W. 69th St. Tel.: WA 5-2737. Chicago, Illinois

MŪSŲ ŽINGSNIAI

Leidžia Santara ir Samb! Šviesa Chicagoje.
Redaguoja Rita Kavolienė
Medžiagą siūsti: 622 Nicholas St., Defiance, Ohio

4 METAI

NR. 26 (141)

MEDŽIAI IR ŠAUTUVAI

“Jonas Mekas turi įdomų talentą išsiutinti visus: kairę, vidurį ir dešinę, avangardą ir ariergardą, jaunus ir senus, vyrus ir moteris, bohemos (hip) and konvencionalistus (square)”, rašo Jerry Tallmer New Yorko laikraščio *The Village Voice* rugpiūčio 10 d. numeryje Jono Meko režisuotos ir sukurtos filmos “Guns of the Trees” preview proga. “Aš esu tikras, kad jis randa tai didžiai stebinančiu dalyku, nes Jonas savo gyvame pavidale yra švelnus, tylus, poetiškas žmogus, kuris keliauja po gatves ir parkus pilnomis kišenėmis sapnų, magazinų, užrašų knygučių, su nešiotų minkštais viršeliais knygučių, tuščių degtukų dėžučių ir užrašų bei adresų gabaliukais...”

“Jis myli bitnikus, bet nėra vienas iš jų. Jis myli kiekvieną protesto (dissent) judėjimą, nes protestas yra tai, kas judina Joną Meką, tai yra visas ir vieningas jo šaltinis... Jis yra gryniausias revoliucionierius, kokį tik aš bet kada pažinojau... Jis yra prieš išitvirtinusių Santvarką (the Establishment), visur, bet kokioje formoje ar aspekte. Jis yra už visko nuvertimą: už totalią poetų revoliuciją...”

“Guns of the Trees” turi kai kurias dorybes ir visus trūkumus savo jauno, ieškančio, apstulbinto (bewildered) kūrėjo. Tai yra filmas, susuktas kaip mozaika, tūkstantis mažųjų fragmentų ir scenų gabaliukų sumaišytų geidimo jėga į vientisą visumą...”

Italų laikraštyje “Vie Nuove” birželio 24 d. Mino Argentiere taip aprašo savo įspūdžius iš Spoleto festivalio, Italijoje, kuriame ši filmas debiutavo:

“Guns of the Trees” yra sunki filmas, ir ji vystoma aiškiai eksperimentaliu, arba, jeigu norite, avangardišku būdu. Ji ne naudoja priimto, mechaniško pasakojimo būdo; ji nesinaudoja tradicinėmis dramatinės plėtotės taisyklėmis, kilusiomis iš devynioliktojo šimtmečio. Režisierius paprasčiausiai, ir su pilna vaizduotės laisve, seka penkis veikėjus, kurie pergyvena krizinius savo egzistencijos periodus. Drama, kuri krečia ir judina šiuos veikėjus, turi savo šaknis realybėje: savizudystė, ryšio užmezgimo tarp žmogaus ir žmogaus sunkumas; susirūpinimas, kuris degina kiekvieną amerikietį, pagautą realizacijos, kad jis gyvena bendruomenėje, pagrįstoje falšyvosiomis vertybėmis; nepastovumas generacijos, per anksti nusigręžusios nuo marksizmo; atominės bombos grėsmė; totalinio sunaikinimo košmaras; pasaulinio konflikto tarp JAV ir Rusijos pavojus. Vienatvė ir meilė. Tai yra te-

mos, kurios vis kartojasi ir susikaupia pertekime, kuris laisvas nuo mechaniškų sąryšių. Minčių plaukmė, prisiminimai ir apgalvojimai persunkia vaizdus, kurie yra sujungti precizišku minties ryšiu. Priešatominis New Yorko intelektualų mitingas eksploduoja su agresyvia jėga užnugaryje konversacijos tarp dviejų mylinčiųjų; intelektualo ir vienuolio konversacija apie žmonijos likimą priešpastatoma laimingam negrėsmergaitės ir balto jaunuolio apsikabinimui. Taip, toli nuo bet kokių konvencionalių mažų formulių, plaukia filmas, sulaužydama loginę pasakojimo ašį ir atsiduodama klausimų multiplikacijai.

“Būtų klaidinga kalbėti apie šitokį režisūrinį eksperimentą kaip apie ekscentrišką žaidimą. Tikrumoje Mekas eksperimentuoja čia su nauja kalba, įsitikinęs (ir, be abejo, teisingai), kad mūsų dabartinių laikų dramos turi surasti savo nuosavą formą, formą, kurioje moderniojo pasaulio rūpesčiai gali būti teisingiausiai reflektuoti. Jo išeities taškas ir jo kūrybinė veikla yra sąlygota įsitikinimo, kad pasaulis yra chaose be išeities. Tai paaiškina jo sulaužyto, nelogiško, emocinio, ir neliteratūriško pasakojimo naudojimą. Jis atmeta pasakojimo tvarką, kuri, jo nuomone, išduotų esmę anksčiau, kuriame vyrauja visiška konfuzija.”

Tolimesnėje įvertinimo eigoje “Vie Nuove” recenzentas, atskleisdamas savo marksistines vertinimo perspektyvas, apkaltina Joną Meką “negacija, plaukiančia iš desperatiško nihilizmo”, kuri apribojanti Meko protesto socialinę reikšmę, ir kurioje dėl tos priežasties ir dėl “istoriškai įrodyto amerikiečių intelektualų nepajėgumo pralaužti izoliaciją, kurioje jie gyvena, ir duoti tvirtą ideologiską ir filosofiską platformą savo ieškojimams”, slėpti “sterilškumo sėkla.”

Kitokios išvados prieina Jerry Tallmer jau anksčiau minėtam straipsnyje:

“Guns of the Trees” reikalauja pakartotinių žiūrėjimų ir gilesnių studijų. Kai filmas buvo parodyta Spoleto, Menotti išėjo iš salės, ir viena grafienė apalpo: be abejonės, tai yra geri ženklai, ir filme turi būti daugiau pavojaus negu aš pirmu žvilgsniu pastebėjau. Tikiosi, kad taip yra. Pavojus yra vienas dalykas, kurio visi mūsų menai, ir ypač filmų menas, yra labiausiai reikalingi. (M. pbr.)”

SKAITYK IR KITAM PATARK SKAITYTI "NAUJIENAS"

Neprikl. Lietuvos ūkininkas savo nuosavoje, derlingoje žemėje.

LIETUVIAI TARPTAUTINĖJE PROGRAMOJE

PEN ir EXILE biuletenio nr. 2—3, 1961 m. liepos mėn., rašant apie tarptautinę literatūros vakarą, įvykusį New Yorke birželio 9 d., tarp kitko pastebima:

“...Some of the works were read in the presence of the authors by the prominent artists: Maria Matthews — Landsbergis, Lidia Prochnicka, Kristina Skema and Algis Mantas. Director of the program was Mr. Algirdas Landsbergis...”

“...The excellent performance of Mrs. Maria Matthews — Landsbergis, Miss Lidia Prochnicka, and Miss Kristina Skema, who read with great dramatic skill the works of our members, kept the entire audience alert with emotion and great enjoyment...”

Biuletenyje atspausdinta ir daugelis skaitytų kūrinių.

Dalyvavo iš lietuvių autorių: Algirdas Landsbergis (su ištrauka iš “Penkių stulpų”) ir Antanas Škėma (“Giesmė” iš “Čelestos”). Iš viso skaityta dvylikos autorių kūrinių.

Dr. Eti Sirg, žinoma estų literatūros istorikė, estų laikraštyje “Vaba Eesti Sona”, leidžiamame New Yorke, liepos 7 d. numeryje pažymi:

“Ypatingo dėmesio vertas buvo lietuvių rašytojo Antano Škėmos prozos kūrinys THE CANTICLE, kuris savo intuityviu vizionieriškumu ir meistrišku stiliumi sudarė vieną šio vakaro viršūnių.”

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITOS SKAITYTI NAUJIENAS JOS VISAD RAŠO TEISYBĖ

TABOR FARMOS SUVAŽIAVIMAS

Dr. Jonas Balys visuotiniame santariečių suvažiavime, įvykstančiame rugsėjo 8—10 dd. Tabor Farmoje, Sodus, Mich., skaitys tautosakinę muzikinę paskaitą apie liaudies dainų melodijų keliavimą rytinėje Europoje, paskaitą pailiešuodamas melodijų pavyzdžiais.

Santariečių veiklos kursai, kaip ir ankstyvesniais metais, įvyks prieš suvažiavimą, rugsėjo 5—7 dienomis. Atvykstama pirmadienį, rugsėjo 4 d. vakare. Kursams šiemet vadovauja Vanda Gegevičiūtė, kursų lektorių tarpe jau sutikę dalyvauti Rita Kavolienė, Horstas Žibas, Vytautas Kavolis, Ramojus Vaitys. Laukiama, kad kursuose dalyvaus ir Garbės Filisteris Antanas Škėma, suvažiavimui ruošias Kosto Ostrausko “Pypkės” teatrinę pastatymą.

Dėl riboto nakvynių skaičiaus dalyvaujantieji santariečiai prašomi iš anksto užsiregistruoti Centro Valdyboje. Nesantariečiai, norintieji suvažiavime dalyvauti, bus šiemet ypač reikalingi specialių pakvietimų. Jų reikalu prašome rašyti Centro Valdybai: R. Vaitys, 615 Hinman Ave., Evanston, Ill.

More attractive than the old babushka ...

VACLOVO BIRŽIŠKOS KNYGOS

“Naujienose” galima gauti šias prof. Vaclovo Biržiškos liuanistines knygas:

1. Senųjų lietuviškų knygų istorija, I dalis, 208 pusl. \$2.00
kietais viršeliais \$3.00
2. Senųjų lietuviškų knygų istorija, II dalis, 226 pusl. \$2.00
kietais viršeliais \$3.00
3. Aleksandrynas, senųjų lietuvių rašytojų, rašiusių prieš 1865 m., biografijos, bibliografijos ir biobibliografijos, I tomas, 431 pusl., kieti viršeliai \$7.50
4. Praeities pabiros, rinkinys straipsnių iš Lietuvos praeities, 352 pusl., kieti viršeliai \$6.50

Čia suminėtas knygas pasiūsiame paštu, jei nurodytas pinigų sumas čekiu ar Money Orderiu pasiūsite tokiu adresu:

“NAUJIENOS”, 1739 So. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS, USA.

MENO ŽINIOS

Tvarko MIKAS SILEIKIS

Dail. J. Mieliūlio parodos proga

Chicago Lawn Public Library, 6122 So. Kedzie ave. ligi rugpiūčio 30 d. yra išstatyta dail. Juozo Mieliūlio 9 tapybos kūriniai. Nedaug kūrinų, bet jau tas, kas yra, šią parodėlę padaro jaukiai turtinga. Mano dėmesį atkreipė Mieliūlio kūrybingumas, reikšminga surrealistinė forma. Be keleto jau anksčiau įvairiose parodose matytų darbų, dailininkas pridėjo naujų kūrinų. Naujieji J. M. kūriniai atidaro šviesų langą, pro kurį skverbiasi mįslingos idėjos ir kruopšti tapybinė technika.

Dail. Mieliūlis yra susidomėjęs humanizmu ir metafizine filosofija. Estetiniai pojūčiai iškyla iš idėjos, tiesiogiai iš simbolinio ir mistinio vaizdo. Tačiau jo simbolika bei mistika nelieka be mus supamos aplinkos. Ta aplinka yra reali žemiška, kai mistika yra dogma, kuri būna religinė arba sektantiška. Mieliūlis savo vėlesniuose paveiksluose žmogų ir gyvulį lyg dėtų ant svarstyklių, — dvi nelygias būtybes — protą ir jėgą. "Rhinoceros sonata", "The Galactic Rhinoceros", "Dykumų gyventojai" ir "Saulėi himnas", kas aukščiau pasakyta, yra būdinga žmogui analogija. Pirmasis kūrinys pavaizduoja žmogų pianinu skambinantį; jo vienintelis klausytojas — milžinas raganosis — dykumų karalius, žiūri į palyginti kūnu menkutę būtybę — žmogų. Dėmesio centras taip sukomponuotas, kad erdvė nesudaro jokio ypatingo dėmesio. "The Galactic Rhinoceros" — likęs vienas gyvulys begalinėje dykumoje tarp žemės ir erdvės, kur galaktikos miglose prasiveria klaidi šviesa. Autorius šiuo savo veikalu, gal būt, pavaizduoja kaip organiškai subjektai mūsų planetoje kinta ir nyksta, o amžinybė yra amžina. Bet kodėl, būtent, šiai analogijai atstovauja raganosis, o ne koks kitas gyvas padaras? Šio puikaus kūrinio mintis arba idėja nelengvai atspėjama. Amžinybė neturi nei malonių, nei gailėsčio — silpnus ir galingus lygiai priima. Ji duoda ir pasiima.

"Dykumų gyventojai" — pavaizduojamas senosios civilizacijos Egipto laikotarpis. Čia horizontan nustumtos piramidės — faraonų dinastijų paminklai. Per lygumas vingiais šliaužia driežai, smakai ir kitoki ropuoliai pabaisos. Šis veikalas mažiau patrauklus kaip koloritu, taip ir kompozicine struktūra.

"Saulėi himnas", — vienas iš Mieliūlio dekoratyvinių kūrinų. Harmoningas koloritas, reikšminga konstruktyvinė forma: į viršų iškilęs ovalas sudaro architektūrinį efektą.

Šia proga reikia pabrėžti, kad dailininkas J. Mieliūlis dėkingai pasirinko simbolinio meno žanrą, bet ir jo koloritas, kaip paskutiniai paveikslai rodo, paklusnesnis vaizduojamam dalykui. Surrealizmo techninis priėjimas prie reikiamos idėjos pavaizdavimo turi daugiau galimybių. Surrealizmas yra "filosofinio meno" forma, kurios pirmtaku buvo mūsų Čiurlionis. Po Čiurlionio surrealizmo forma, šalia abstrakčių, besivystančių plastinio meno formų, kitėjo: pvz. futuristinė forma turi daug bendro su surrealistine. Minėtų plastinio meno formų sintezė yra gimininga, bet kartu negyvena, nes kiekviena jų turi skirtingą paskirtį. Surrealizmas yra realistinė matomųjų bei suvokiamųjų daiktų dailės forma. Abstraktizmas — dekoratyvinė, net ne-reprezentacinė forma, kartais skulptūroje primena fetišių ir sunkiai suvokiamų daiktų pavidalus. Menas nėra amatas ir nieko bendra neturi su technika. Menas nebūtinai turi būti religinis, mistiškas ar hedonistinis. Menas yra tikrai savęs suradimas ir savo sielos išraiška. Logiška, spontaniška vaizduotės pagava. Menas yra grynai subjektyvus. Estetika yra niekas, jeigu joje nėra gėrio ir kilnumo.

Dail. Mieliūlis nėra nei vienos, nei kitos srovės dogmatikas. Jis turi savo pasaulėžiūrą ir, reikia manyti, kad ateityje jo kūryba bus didelis įnašas bendrai meno kultūrai.

Dail. J. Mieliūlis gimęs 1919 m. Meno mokėsi Vokietijoje, ir Amerikoje gavęs laipsnį, tapo teisėtu aukštosios mokyklos mokytoju. — dėsto meno dalykus.

Parodą surengė Am. Lietuvių Dailininkų sąjunga.

Portretų paroda

John Doctoroff portretų paroda dabar yra ir bus ligi rugpiūčio pabaigos Chicagos Historical Society muziejuje prie North ave ir Clark st. (Lincoln parke). Viso išstatyta 50 portretų, daugiausia Chicagos biznierių bei gubernatorių. Jų tarpe keletas buvusių Chicagos merų, Juliaus Rosenwald, kuris įsteigė Mokslo ir Pramonės muziejų Jackson parke.

John Doctoroff yra rusų kilmės, gimęs 1893 m. New Yorke. Meno mokėsi New Yorke, Chicagos Meno institute, Vokietijoje ir Paryžiuje.

Jis pradėjo garsėti, kai 1924 m. paskelbtame prez. C. Coolidge portreto konkurse laimėjo pirmą vietą. Po to nupiešė Abrahomo Lincoln portretą, išstudijavęs visas nuotraukas ir iki to laiko esamus Lincoln į-

vairių autorių portretus. Šis, jo pieštas Lincoln portretas laikomas pačiu geriausiu. Buvo padaryta milijoniniai tiražai reprodukcijų.

J. Doctoroff specializuojasi tikrai vyrų portretuose. Jo portretai formalistinio tipo. Kiekvienas veidas turi stiprų, aiškų charakterį, detališkai išbaigtas fonas ir visa figūra.

Paroda antrame aukšte šiaurės salėje.

DAIL. A. TAMOŠAITIENĖS PARODA CHICAGOJE

Kanadoje gyvenančios dail. Anastazijos Tamošaitienės tapybos, kilimų ir tautinių drabužių paroda įvyks rugsėjo mėn. 30 d. Čiurlionio Galerijoje (Jau-nimo Centro rūmuose). Paroda tęsis iki spalio 8 d.

Australų paroda Čiurlionio Galerijoje

Lapkričio 4—12 d. d. įvyks australų dailininkų meno kūrinų paroda Čiurlionio Galerijoje. Parodoje dalyvaus ir Pabaltijo kilmės dailininkai.

Dail. J. Bagdono parodos

Dail. Juozas Bagdonas kurį laiką gyvenęs Pietų Amerikoje, dabar persikėlęs į Washington, D. C., surengė savo kūrinų parodą: liepos mėn. Baltimorėje, rugpiūčio mėn. Philadelphijoje. Rugsėjo mėnesį žada surengti Rytinėse valstybėse parodų eilę.

TUNIS PONSEN PARODA

The Chicago Public Library (iš Randolph pusės) iki rugpiūčio 30 d. yra surengta Tunis Ponsen 13 darbų parodėlė. Ponsen gimęs Olandijoje. Mokėsi Ch. Meno institute ir skulptūros mokėsi pas olandą August

Falise. Jo darbai konservatyvūs, daugiausia peizažai, pilko kolorito. Trejetas naturmortų labiau patrauklūs spalvingumu. Dailininkas gyvena Chicagos pietinėje dalyje, Hyde Park.

VIZGIRDOS, PUZINO IR MARČIULIONIO KŪRINIAI TARPTAUT. PARODOJE

Ryšium su Lietuvos Paviljonu Tarptautinėje Pramonės parodoje McCormick Place Chicagoje, kuri liepos 25 d. prasidėjo, Art Gallery (bendroje meno galerijoje) iš Čiurlionio Galerijos buvo paskolinti mūsų dailininkų: V. Vizgirdos, Pov. Puzino ir Alex. Marčiulionio kūriniai. Be lietuvių dailės ten buvo ir kitų tautybių atstovų — suomių, lenkų, Pakistano ir t. t.

Parodos lankytojai, kiek man ten teko stebėti, mūsų tapyba ir skulptūra labiau domėjosi, ypatingai Puzino "Tremtiniais" ir Vizgirdos "Vaisiai ir gėlės". Al. Marčiulionio architektūrinės formos skulptūra "Trys bokštai", palyginus su kitais toje parodoje geležiniais fetišiais, sudarė taip pat gerą įspūdį. (A. M. tas kūrinys pavasarį buvo Ch. Meno Instituto parodoje).

Reikia konstatuoti, kad Lietuvos Paviljonas buvo kuklus, skoningai sutvarkytas, kuriam me maža kas buvo, bet buvo daug parodyta — pabrėžta Lietuvos okupacinė skriauda. Gausūs lankytojai šitą pastebėjo ir įsidėmėjo. Daugis parodė savo užuojautos sentimentą.

A. Valeškos privatus vitražų dirbtuvės paviljonas taip pat didelio dėmesio atkreipė savo spalvingumu ir lietuviškais motyvais.

NAUMĖ LIŪNAITĖ

MIELI LIETUVIAI!

Mes, trys Lietuvos dukros — aš, Naumė ir mano draugės Augė ir Skardė — senai ir ilgai gyvenę, bet nepasėję, buvę išvietintos, ilgai ir plačiai klajoję, pastangomis Nado Rastenio, pasiekėme lietuviškąją Čikagą ir viešime "Naujiuose".

Mes norime atvykti į jūsų namučius ir papasakoti jums savo žiurpulingus pergyvenimus senovės tremtyje. Iš mūsų sužinosite apie tais laikais esantį Bangpūčio dvarą Baltijos dugne, malonią Ravinę, geruosius Ardėnus, mūsų gimtinę — Žvyrynę, tų laikų Lietuvą ir didingas "Trijų Rožių šventės" apeigas.

Mūsų kelionė į Jūsų namučius, buvusi \$5.00, dabar tik \$3.00. Prisiųskite dami ar sumokėdami "Naujienuos", 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill., leisite mums atvykti ir viešėti pas jus.

Iki mielo pasimatymo,

NAUMĖ LIŪNAITĖ.

Skrofuliozė

(Atkelta iš 3-čio, psl.)

— Stok, gyvate, snukiu į sieną!

— Žiloji moteriškė maldavo įgaliotinį, atsiklaupusi ties juo.

— Na, tiek to. Eime su manim. Ten aš su tavim kitaip pašnekėsiu!

Buto šeimnininką "paėmė". Lipdamas į automobilį, įgaliotinis paklausė manęs, kur mane "išmesti", kad nereikėtų man toli eiti. Aš supratau, jog manęs nesuėmė, atsisakiau nuo pasiūlymo "išmesti" ir nuėjau namo pėsčias, keikdamas mašiną ir savo palydovus.

Tai štai kaip vykdoma skrofuliozė, tęsė inspektorius. Na, tiek to. Leiskime, kad tasai žmogus varė kažkokią prekybą ir nepriklausė darbininkų klasei. Bet juk su tikrais darbininkais jie elgiasi nė kiek negeriau. Antrą ir paskutinį kartą mane buvo nuvežę pas jauną berną. Jo kambaryje buvo tik lova su nešvaria antklode, staloš ir kėdė. Iškratė, išėmė dvi lentas iš grindų, atplėšė palangę, nieko nerado, o berną suėmė. Jis gyveno pačiame miesto pakraštyje, buvo tamsi liepinga naktis, ir aš buvau priverstas pasinaudoti pasiūlymu "išmesti". Aš sėdėjau mašinoje greta suimtojo, mes ilgai važiuovome, ir jis išpasakojo man savo vargus.

Jo vardas Stiopka (paniki-nimo forma iš Steponas. Vert.). Jo senukai tėvai gyveno Charkove, kažkur Šaltajame Kalne. Turėjo mažą namiūkštį ir daržą. Stiopka buvo su charakteriu ir, sulaukęs keturiolikos metų, pabėgo iš namų. Jis susidėjo su bezprizornikais ir utkomis (bezprizornik — niekieno neglobojamas vaikas; urka — nepolitinis nusikaltėlis. Vert.). Ant stabdžių ir po vagonais Stiopka apvažinėjo visą Eresefeseriją (RSFSR — Rossijiskaja Socialističeskaja Federativnaja Sovietskaja Respublika. Vert.) ir pagaliau pateko į kažkokį miestą pietuose, netoli fronto. Piliėtinis karas dar nebuvo pasibaigęs. Valkiodamasis po miestą, visai išbadėjęs, Stiopka užklydo į kažkokį kiemą ir ieškojo šiukšlių krūvoje ko nors valgomo.

Kitoje krūvos pusėje ieškojo ėdalo mažas šuniukas. Stiopkai pasisekė šio to rasti, ir jis dalį atidavė šuniukui. Žučka (labai paplitęs Rusijoje šunų vardas. Vert.) jau daugiau nebeatsitraukė nuo savo naujo draugo. Klajodamas Stiopka prisiplakė prie kažkokio raudonųjų pulko ir net dalyvavo mūšiuose su baltaisiais.

Karas pasibaigė, kareivius demobilizavo. Stiopka, netekęs pastogės ir raudonarmiečio davinio, ėmė ieškoti darbo. Žučka virto gražiu protingu šuniu, o Stiopka — stipriu, bukanosiu ir kvailu bernu. Juodu iš ne-tyčių užsuko į kinostudiją. Čia Stiopkai buvo pareikšta, kad jam tinkamo darbo nėra, bet šuo linka. Be to, girdi, šuo gaus didesnę algą, negu kad galėtų gauti Stiopka.

Stiopka, pasipiktinęs šiais žo-

džiais, sultingai nusikeikė ir jau norėjo išeiti. Čia jam paaiškino, kad Žučka reikalingas filmui. Stiopka sutiko. Žučka buvo pakrikštytas nauju vardu — Džulbarsas. Filme "Džulbarsas" (filmas turėjo anuo metu nepaprasto pasisekimo. Autoriaus pastaba) žučka vaidino pagrindinę rolę, vaidino gerai ir sąžiningai, ir Stiopka iš jos uždarbio puikiai gyveno.

Bet Stiopka buvo kvailesnis už savo maitintoją. Stiopka vaikštinėdavo po kinostudiją, nieko nedirbo ir — nelaimė! — ėmė sukinėti aplink žinomą kino artistę. Ji pastebėjo Stiopkos meilę ir dažnai su juo pajuokaudavo. Stiopka juokus palaikė meile ir vieną kartą patarė artistei mesti savo džiovininką vyrą ir gyventi su juo su Stiopka. Artistė išvadino jį kvailiu ir daugiau jau nebejuokaudavo. Netrukus jos vyras mirė. Grįždama iš laidotuvių artistė ėjo su kažkokiu GPU valdininku; čia pat ėjo Stiopka su Žučka. Pasinaudojęs proga Stiopka pasakė artistei, kad, štai, girdi, dabar jos vyras miręs ir ji gali gyventi su Stiopka. Stiopka gavo skambu antausį. Žučka, pamačius, kad šeimnininkas skriaudžiamas, puolė artistę. Narsus GPU atstovas ištraukė naganą ir nudėjo Žučką. Sudaužytu veidu ir jau be maitintojo Stiopka grįžo namo. Bet jo nelaimės dar tik prasidėjo. Grįžęs namo, Stiopka rado savo kambaryje pagyvenusį vyrą, atvažiavusį iš Charkovo. Nepažįstamasis papasakojo, kad Stiopkos motina jau mirusi, ir įteikė Stiopkai paskutinę motinos dovaną. Išvyniojęs ryšulį, Stiopka rado visiškai jam nereikalingą ikoną. Pažiūrėjęs, Stiopka nerūpestingai metė ją ant stalo. Nuo sukrėtimo iš ikonos iškrito auksinis caro laikų penkrublis. Stiopka dabar jau atidžiai apžiūrėjo ikoną, atlenkė varinius kraštus ir rado dar devynis aksinius penkrublius. Stiopka blogai miegojo tą naktį, galvodamas apie įsakymą, reikalaujantį atiduoti valstybei visą kieno nors turimą auksą. Anksti rytą Stiopka nuėjo į GPU ir atidavė penkrublius. GPU valdininkai buvo labai malonūs, įtartini malonūs, pagyrė Stiopką, pasakė, kad jis "susipratęs piliėtis" įteikė popiergalį, pagal kurį jis turėjo atiduoti pinigus į banką ir atsiveikino, pasakė "iki pasimatymo", o ne "prošcaite" (prošcaite — tiesiogine prasme dovanokite, atleiskite; šiuo žodžiu atsiveikinama, kai nesitikima kada nors vėl susitikti. Vert.).

Kas įvyko sekančią naktį, aš jau papasakojau: Stiopką nuvežė į GPU rūšį. "Ir štai, — baigė pasakojimą Stiopka, — vakar gepeušnikas (gepeušnik — paniekiantis GPU valdininko pavadinimas. Vert.) nušovė Žučką, o šiandien tokie pat gepeušnikai vilks mane į rūšį ir ten varys vėnis man po nagais, reikalaudami aukso, kurio aš neturiu".

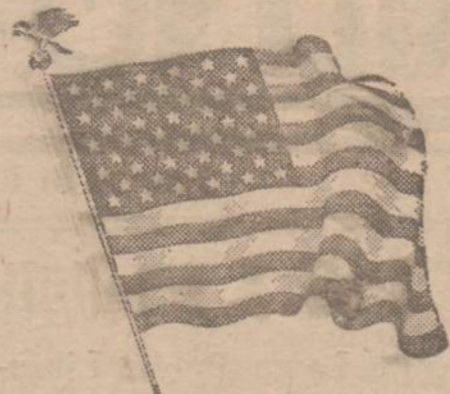
Aš pareiškiau Stiopkai užuojautą, pasigailėjau Žučkos ir išlipau iš mašinos. Daugiau

man neteko dalyvauti šitokiose nešvariose operacijose, tur būt, skrofuliozės epidemija atslūgo.

Prieš savaitę aš ėjau namo iš darbo. Su manim ėjo mūsų įstaigos knygvedys. Kalbėjome apie skrofuliozę. Knygvedys buvo labai patenkintas, kad niekad gyvenime nevaręs jokios prekybos ir nespekuliavęs. Todėl, girdi, jis esąs tikras, kad "juodasis varnas" nesustos ties jo durimis. Kitą dieną jis neatėjo į įstaigą. Jau darbo dienai baigiantis atėjo jo žmona ir pasakė, kad naktį jų bute buvo padaryta krata. Jos vyrą suėmė. GPU teigė, kad jos vyras gavęs palikimą iš mirusio giminaičio.

Dabar aš bijau giminaičių, ypač mirusių. O ar Jūs turite giminių?

Vertė L. U.

Help Keep America Strong

Save regularly with U.S. SAVINGS BONDS

NELAUKITE - RYTOJ GALI BUTI PERVELU!

Jei norite užtikrinti nuo ugnies namus, baidus, automobilus, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Neleisime! Ištikus, neturėsime loklų namalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc.

222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043
Telefonas: Central 6-5208

Generaliai Agentai šių Kompanijų:

COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

Donald Petkus

Anthony Petkus

A. PETKUS & SŪNUS

NAUJA KOPLYČIA
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 West 71st Street

(Maplewood gatvės kampas)

GRovehill 6-2345

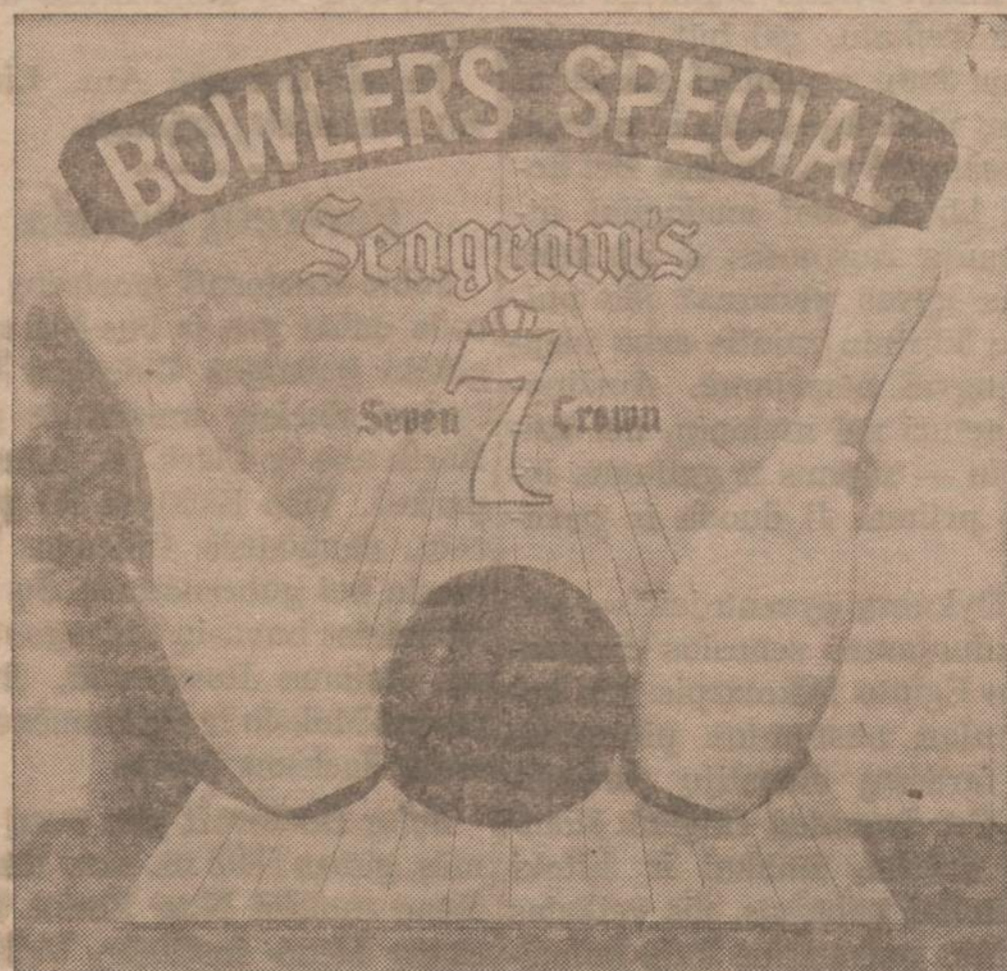
TOwnhall 3-2108

Pilnas laidotuvių aptarnavimas, įskaitant karstą ir pasinaudojimą mūsų gražiom kopolyčiom, yra nuo \$375.00; \$430.00; \$595.00; \$650.00; \$695.00; \$750.00; \$875.00; \$895.00; \$945.00; \$975.00; \$900.00 ir daugiau. Karstą galima pasirinkti kopolyčioje.

GRAZIOS INDIVIDUALINĖS KOPLYČIOS

Mašinoms pastatyti aikštė.

Lietuviams teikiame šios rūšies patarnavimus 30 metų.

Seagram's 7 Crown creates an eye-catching backbar display themed to its current advertising and promotional campaign featuring bowling as a favorite sport of millions of Americans.

This dimensional and lifelike display, with its realistic bowling pins and a bowling ball, provides for the insertion of drink prices. The display is now being distributed in markets where regulations permit.

MAKSIMAS GORKIS "VIENYBĖ LIETUVNINKŲ"

JAV lietuvių laikraštija — M. Gorkio raštam papildyti aruodas. — "Vienybėje Lietuvininkų" tilpusi M. Gorkio telegrama. — Bolševikinė melų gniūžtė. — Amerikos "laisvės". — M. Gorkio "Geltonasis velnias". —

— Drąsioji "Lietuva"

I.

1906 m. gegužės 1 d. proga, Maksimas Gorkis pasiuntė telegramą Amerikos darbininkams. Jos turinys toks:

"Gaila, kad aš negaliu būti jūsų darbo bei darbininkų vienybės šventė. Priimkite mano širdingus sveikinimus ir pageidavimus bei mano gily įsitikinimą, kad tiesa ir protas pagaliau nugalės visame pasaulyje. Jūs naudojate pilietinėmis laisvėmis, tad jūsų išsilaisvinimo kelias žymiai lengvesnis. Rusų žmonės turi dar sugriauti patvaldytės pagrindus. Jūsų parama ir solidarumas tame kilniame reikale sukels didesnę Rusijos proletariato revoliucingumą, atsparumą ir išplės jo pergalę." Vertimas iš rusų kalbos, autorius.

I Maksimo Gorkio 30 tomų raštų rinkinį ši telegrama buvo įdėta. Vl. Norgaila ir ją užtiko "Vienybės Lietuvininkų" 1906 m. Nr. 26. O tų metų "Vienybės Lietuvininkų" komplektus V. Norgaila aptiko Petrogrado viešame knygyne. Jis tai aprašydamas dienraštyje "Sovietskaja Litva" š. m. Nr. 143 neiškenčia nepasiuntęs melų gniūžtės JAV adresu.

M. Gorkis savo telegramoj be jokių abejonių rašo, kad Amerikos darbininkija naudojasi pilietinėmis laisvėmis. Anot Vl. Norgailos, M. Gorkis tas pilietines "laisves" galėjęs suprasti savotiškai. Esą, tos Amerikos "laisvės", Rusijos gyvenimo akivaizdoje, palyginus jas su carizmo režimu, galėjo atrodyti pažangiomis. Girdi, tas amerikines "laisves", M. Gorkis savo straipsniuose ir veikalė "Geltonojo velnio šalyje" (V strane želtago diavola) gerokai jų turinį išryškindamas tvanojo. Bet, esą, nereikia pamiršti, kad M. Gorkis tvirtai tikėjo, kad teisingumas ir protas įsigalės visame pasaulyje ir todėl M. Gorkis šaukė visus sąžiningus žmones vienyti.

Na, tai propagandos trupčiukas, kuris reikalingas "Sovietskaja Litva" skaitytojus įtikinti, kad ir Amerikoj įsigalės bolševizmas, nes komunistiniu supratimu teisingumas, protas žydi tik sovietinės santvarkos sąlygose. Žinoma, kartu ir pilietinės laisvės, todėl Vl. Norgaila M. Gorkio pakartotą žodį laisvė, visur deda į kabutes, lyg pabrėždamas, kad amerikinė laisvė nėra tikra laisvė...

O ko kito galima laukti iš V. Norgailos, rašančio dienraščiui "Sovietskaja Litva" ir kuriam buvo leista raustis Petrogrado viešosios bibliotekos archyvuose?

Vl. Norgaila klysta teigdamas, kad jo tuose archyvuose surasti lietuvių amerikiniai laikra-

čiai iki jo niekieno kito nebuvo skaityti.

Carinės Rusijos metais viešojoje Petrogrado bibliotekoj bet kas galėjo skaityti ten atsijustus iš JAV lietuvių laikraščius. O kad toji biblioteka iš JAV gautų lietuviškus laikraščius, tai tuo pasirūpino toje bibliotekoje tarnavęs aušrininkas, lituanistas, bibliografas Silvestras Baltramaitis (1841—1921). Taigi, Silvestras Baltramaitis nors ir buvo Rusijos valstybinėje tarnyboje, bet surado progų ir galimybių bendradarbiauti spaudos draudimo metais Tilžėje spausdinamuose lietuvių laikraščiuose ir slapta Lietuvoje platinamuose. S. Baltramaitis toje bibliotekoj nusiziūrėdamas į kai kuriuos lietuvius skaitytojus — studentus, jiems primindavo, kad toje bibliotekoje galima gauti skaityti ir JAV lietuvių laikraščius. Čia rašas taip pat naudojosi ta proga prieš 57 metus ir vėliau jau skaitė anuos laikraščius, tai yra "Lietuvą" ir "Vienybę Lietuvininkų". O dar vėliau — "Keleivį" ir "Kovą". Juos beskaitant suėmė noras ir kai ką jiems parašyti. Tų rašinėlių teko jau tada "Lietuvai", "Kovai" ir "Keleiviui".

Toliau Vl. Norgaila svaščioja, kad anuomet JAV spauda labai nekentė M. Gorkio ir todėl jo raštų menamai nespausdinusi. Esą, "Lietuvos" būta drąsaus laikraščio, kad jis išdrįso M. Gorkio atsišaukimą įdėti...

Ir Vl. Norgaila neapsižiūrėjo, kad jis pats sau prieštarauja. Pats iš "Vienybės Lietuvininkų" skelbia paimtą M. Gorkio telegramą. Būkime tikri, kad kaip "Lietuvoj" tilpęs M. Gorkio atsišaukimas, taip ir toji gegužės 1 d. taikyta telegrama gi tiesioginiai nebuvo pasiūstos aniems lietuvių laikraščiams. Jie pirma turėjo pasirodyti anglų ar kitų kalbomis leidžiamuose laikraščiuose, o jau iš ten anų dviejų laikraščių redakcijos pasinaudojo — išsivertė ir įsidėjo.

Tiesa, savo laiku Maksimas Gorkis viešdamas JAV paliko ne kokius išpūdžius ir atsiminimus apie save. Jis savo įpročiais, sava elgsena nesiderino su amerikiniai papročiais bei atitinkamomis viešąjį gyvenimą tvarkančiomis taisyklėmis. Čia jo turėta nesusipratimų ir su policija ir su viešbučio prižiūrėtojais. Visa tai negalėjo patikti ir pačiam M. Gorkiui. Todėl ir jo atsiliepimai spaudoje apie Ameriką nebuvo jai palankūs. O jo kūriny "Geltonojo velnio šalyje" buvo nublukęs palyginus su geltonuoju velniu, tuo pačiu metu siautėjusio visoj Rusijoj ir dar didesniu uolumu bei stropumu siaučiančiu iki šių dienų.

Vl. Norgaila rašo, kad M. Gor-

kis, viešdamas Amerikoj, buvo baramas, pajuokiamas, jo grožiniai veikalai pašiepiami. O esą štai lietuvių laikraštijje "Lietuva", Maksimo Gorkio pavardė buvo minima su pagarba ir dažnai minima. Girdi, 1905—1907 m. Rusijos tautų kovos metais su carizmo patvaldyste buvo lietuvių kalbon Amerikoj išversta keletas M. Gorkio apysakaičių ir lietuvių spaudoje buvo daug rašoma apie M. Gorkio viešnagę Amerikoj.

Visa tai gražu. Kaip ir Lietuvoj, taip ir Amerikos lietuvių ir jų spauda M. Gorkio asmeny žiūrėjo kovotoją ne tik su caro patvaldyste, bet ir kovotoją už tautų išsilaisvinimą iš carinės Rusijos jungo. Ir 1905—1907 m. Lietuvos žmonės kovojo ne vien tik tikslu nusikratyti carine valdžia, bet kovoję ir dėl savo šalies laisvės. M. Gorkis tų kovų nesmerkė. Čia ir gimė pagarba M. Gorkio asmenybei. Amerikos visuomenė ir jos spauda taip pat M. Gorkio nesmerkė, kaip rašytojo, kovotojo už kitų tautų laisvę, bet smerkė tik jo kai kuriuos įpročius bei jo elgseną, kuri ne visada derinos su Amerikos papročiais bei gyvenimiškais, visų priimtais nuostatais.

Na, nepaisant viso to, Vl. Norgaila atliko gerą darbą iškeldamas viešumon Amerikos lietuvių spaudos reikšmę, nors toji to meto lietuvių spauda, kaip antai "Lietuva", "Vienybė Lietuvininkų", nieko bendro neturėjo nei su bolševizmu, nei su bolševikiškai suprastu "progresyviškumu". Kaip visi, to meto lietuvių laikraščiai smerkė varomą Lietuvoj rusifikaciją, ragino nuversti caro valdžią ir atkurti Lietuvos valstybę, taip darė "Lietuva" ir "Vienybė Lietuvininkų".

Vos spėjo 1879 m. pasirodyti JAV pirmas lietuvių laikraštis "Gazieta Lietuwiszka", tuoj apie Rusiją taip atsiliepė: "Mas-

kolius stovi, kaip ana šmėkla ant molinių kojų, o pareis laikas ir tos kojos sutrupės ir šmėkla subirės į mažus trupinėlius".

To linkėjo ir troško Maskolijai visa JAV lietuvių spauda. To linki jinai ir dabar išskyrus porą parsidavėlių.

O skaitant Vl. Norgailos straipsnį nenoromis prisimėni V. Kudirkos žodžius:

"Aure, sutinka mane Motiejus padauža ir klausia:

— Ar žinai, Tamsta, kaip dabar galima pažinti lietuvių inteligentą Maskolijoje? — O kaip?

— Iš kinkų drebėjimo. Mat, kai pernai vasarą padėjo drebėti inteligentų kinkos, tai nepasiliovė drebėjusios ikšiol ir jau perėjo į chronišką drebėjimą. Net gaila žiūrėti, nes jau ir policija iš jų juokiasi...

Taigi, net gaila skaityti Vl. Norgailos parašytas tas eilutes, kurios skirtos rusifikacijos tikslams ir okupacijos stiprinimui Lietuvoj. Ir neabejojame, kad blaivesni maskviniai komunistai iš to šaiposi, bet popierius kantrus... ypač "kazionas" "Sovietskaja Litva" popierius kantrus ir... dosnus...

Aišku ir neabejotina, ne visus Lietuvos inteligentus apėmė norgailinė kinkadrebė. Daug kas jų prisimena ir Silvestro Baltramaitio pramintus ir nuėitus takas. Jo tylaus išpėjimo žodžiai galioja iki šiol!

— J. Vlks.

remember... ONLY YOU CAN PREVENT FOREST FIRES!

SAVE YOUR

Už jūsų santaupas mokame

4 1/2%

Mėtiniai procentai išmokami kas pusmetis.

MOKAME KASDIEN

Procentai mokami nuo įdėjimo iki išėmimo dienos.

Taupykite per pašta.

Mes apmokame visas pašto išlaidas.

ROCKY MOUNTAIN INDUSTRIAL BANK

601 N. Nevada Avenue

Colorado Springs, Colo.

Gentlemen enclosed is \$..... Please open my account.

NAME ADDRESS

CITY STATE

Regulated and Supervised by State Banking Department

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO INSULIACIJOS PROBLEMAS.

Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materialų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SO. HALSTED STREET — Tel: VICTORY 2-1272

STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

Kanados Lietuvių Diena

MIELI TAUTIEČIAI LIETUVIAI!

Artėja rugsėjo mėnuo, Labor Day — artėja ir 8-ji Kanados Lietuvių Diena Montrealyje.

Lietuvių Dienai ruošti komitetas su didžiausiu atsidėjimu svarsto Lietuvių Dienos programą ir visokius su tuo susijusius reikalus.

Tikėdami, kad ta proga Montrealyje atsilankys daug tautiečių ne tik iš Kanados, bet ir JAV, L. D. ruošti komitetas labai susirūpinęs visus atvyks-

tančius aprūpinti nakvynėmis. Tam tikslui yra sudarytas butų ir informacijos skyrius.

Lietuvių Dienai ruošti komitetas kreipiasi į visus lietuvius, kurie numato šią proga atsilankyti Montrealyje ir neturi pažįstamų kur galėtų apsistoti — parašyti laišką ar paskambinti butų ir informacijos pareigūnams. Laiškuose prašoma nurodyti: kiek asmenų, kada atvyks (ar bent išvyks) į Montrealį, kokiom priemonėm (traukiniu, autobusu, lėktuvu ar savo mašina) ir kiek dienų numato svečiuotis.

Laiškus prašoma adresuoti: J. Adomaitis, 591 Gerald st., La Salle, Q., tel. DO 6-7639, arba J. Adomonis, 1674 Couvrette st., Ville St. Laurent, Montreal, Q.,

TAUPUMO REKORDAS

— Tu neturi supratimo, koks šykštus yra mano dėdė Tamošius, — skundžiasi Jonukas mokyklos draugui. — Kad nereikėtų pirkti skutimosi priemonių, jis verčiau augina barzdą.

— Mokyklos draugas: — Tai niekis. Mano tėvas, taupydamas savo dirbtinus dantis, kad nesusidėvėtų, visą laiką kalba per nosį...

NEBE PIRMA KARTĄ

Apsivedė dvi Hollywoodo žvaigždės ir jaunavedis ant rankų įnešė savo nuotaiką į savo re-

tel. RI 4-6940.
8-sios L. D. Butų ir Informacijos skyrius

zidenciją.

— Brangusis, man šie namai atrodo kažkaip pažįstami — pastebėjo jaunoji nešama per slenkstį.

— Ar tu esi visiškai tikras, kad mudu nebuvova jau kartą vedę?...

SKOLA, NE RONA — NEUŽGIS!

Winnipege, Kanadoje, per didįjį potvynį miesto valdininkas pusę dienos valtimi yrėsi, kol pasiekė Seinės paupyje gyvenusią našlę, kurios namelis buvo apsemtas ir ji pati sėdėjo ant stogo. Valdininkas atvežė laišką, kuriuo miesto valdyba reikalavo sumokėti užvilkimą sąskaitą už vandenį.

... iš dumų ir dulkių į tyrą orą, į
NAUJIENU
piknika

sekmadienį, rugp. 20 d.

BUCO SODĖ

WILLOW SPRINGS, ILLINOIS

GERI UŽKANDŽIAI, IŠGĖRIMAS IR
LABAI LENGVA MUZIKA ŠOKIAMS
Automobilių neturintieji galės nuvykti
BUSAIS.

Visus kviečiame į
"Naujienu" Pikniką.
KOMISIJA PIKNIKUI RENGTI